

Karol Potrzebowski

Wykaz terminów w kodeksie cywilnym oraz w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym

Palestra 10/9(105)wkladka, 1-39

1966

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Wkładka do n-ru 9
„Palestry“ z 1966 r.

KAROL POTRZOBOWSKI

WYKAZ TERMINÓW
W KODEKSIE CYWILNYM
oraz
W KODEKSIE RODZINNYM I OPIEKUŃCZYM

WYDAWNICTWO PRAWNICZÉ
Warszawa 1966

OBJAŚNIENIA

1. Liczby skorowidza alfabetycznego oznaczają numery pozycji wykazu terminów:
2. W rubryce drugiej wykazu **druk tłusty** oznacza, że podany termin ma charakter terminu przedawnienia w wypadku sądowego lub arbitrażowego dochodzenia roszczeń, z którego upływem wygasa prawo wniesienia powództwa, przy czym termin przedawnienia jest uwzględniany z urzędu. Należy jednak mieć na uwadze, że sąd, państwowa komisja arbitrażowa lub inny organ powołany do rozpoznawania spraw danego rodzaju może nie uwzględnić upływu przedawnienia, jeżeli termin przedawnienia nie przekracza lat trzech, a opóźnienie w dochodzeniu roszczenia jest usprawiedliwione wyjątkowymi okolicznościami i nie jest nadmierne (art. 117 § 3).
3. Również **tłustym drukiem** oznaczono terminy prekluzyjne do wykonania innych praw (np. prawa do uchylenia się od skutków prawnych oświadczenia woli, do przyjęcia lub odrzucenia spadku itd.), jak również do podejmowania pewnych czynności pozasądowych (np. zawiadomienia o poniesionej szkodzie pod rygorem wygaśnięcia roszczeń, oświadczenia żony rozwiedzionej o powrocie do poprzedniego nazwiska itd.).
4. Zestawienie nie obejmuje terminów przewidzianych w przepisach utrzymanych w mocy przez przep. wpraw. k.c.
5. Przy korzystaniu z wykazu terminów należy mieć na uwadze, że zadaniem opracowania jest jedynie ułatwienie odnalezienia poszukiwanego terminu i że wobec ograniczonych rozmiarów wkładki część opisowa haseł uległa niejednokrotnie skróceniu w porównaniu z pełnym tekstem przepisu kodeksowego. Z tych względów Czytelnik powinien dokonać samodzielnej analizy i oceny odszukanego przepisu prawnego.

SKOROWIDZ ALFABETYCZNY

Uwaga: Pierwsza liczba oznacza hasło podstawowe, następne — hasła związane pośrednio z danym tematem.

A

Agencyjna umowa: 26
Akcja pauliańska: 27, 76
Alimenty: 84
Alimenty dla żony rozwiedzionej: 85

B

Bankowy rachunek: 56
Bieg przedawnienia: 5
Błąd: 3
Budowa: 11
Budowlane roboty: 28

C

Ciężary realne: 12
Czyn niedozwolony: 47
Czynsz: 42, 36, 41, 43

D

Darowizna: 31, 72, 82
Depozyt sądowy: 32
Dostawa: 33
Dożywocie: 34
Dziecko: 86, 5, 91, 93—97
Dzieło: 35, 55
Dzierżawa: 36, 41

G

Gospodarstwo rolne: 73, 21, 22
Groźba: 3
Gwarancja: 37

H

Hotele: 38, 24

J

Jednostki gospodarki uspołecznionej:
68, 2, 5, 18, 20, 57, 65, 66

K

Komis: 39, 24
Kontraktacja: 40
Kuratela: 87, 5, 92

M

Małżeńska wspólność majątkowa: 89
Małżeństwo: 88, 4, 10
Małżonek: 88, 5, 74, 82, 85, 89, 90

N

Najem: 41, 24
Najem — płatność czynszu: 42
Najem — wypowiedzenie: 43
Nakłady: 13, 20, 41
Nazwisko dziecka: 91
Nazwisko żony: 90
Niedołęstwo, niedoświadczenie: 54
Niegodność dziedziczenia: 75
Nieruchomość: 22, 23, 41, 48

O

Obliczanie terminów: 1
Odkupu prawo: 46
Odrzucenie spadku: 76
Odsetki: 44
Odstąpienie od umowy: 45
Odszkodowanie: 47, 20, 41
Ojcostwo: 93, 95, 96
Opieka: 92, 5
Orzeczenie sądu lub komisji arbitrażowej: 9
Osoba prawna: 2, 18
Osoby bliskie: 77
Oświadczenie woli: 3

P

Pełnoletność: 4
Pieniądze, papiery wartościowe, kosztowności: 16, 18
Pierwokupu prawo: 48
Pochodzenie dziecka: 93
Polecenie testamentowe: 78
Poręczenie: 49
Posiadanie: 14, 13, 22
Pożyczka: 50
Przechowanie: 51
Przedawnienie dochodzenia roszczeń:
5, 18—20, 24, 35, 38, 40, 41, 47,
50, 52, 53, 56, 59, 60, 67, 69, 70,
78, 82—84, 92
Przedawnienie rozpoczęte przed
1.I.1965 r.: 6
Przedstawicielstwo: 7
Przedwstępna umowa: 52
Przemienne zobowiązania: 71
Przewóz: 54
Przyjęcie spadku: 76
Przymusowe położenie: 54
Przyrzeczenie publiczne: 55

Przysposobienie: 94
Pszczoly: 15

R

Rachunek bankowy: 56
Renta: 58
Rękojmia za wady: 57, 28, 37
Rzecz niczyja: 16, 15
Rzecz ruchoma: 16, 20, 22, 51, 53
Rzecz zgubiona, skradziona, utracona:
16, 25

S

Skład: 59
Służebność: 17
Spadek: 80, 76
Spedycja: 60
Spółka: 61
Sprzedaż: 62, 57
Sprzedaż na próbę: 63
Sprzedaż na raty: 64

Ś

Świadczenie: 65
Świadczenie okresowe: 5
Świadczenie wzajemne: 66

T

Terminy (obliczanie): 1
Testament: 81, 78, 83

U

Ubezpieczenie: 67
Ubezważnowolniona osoba: 5, 10, 82,
96
Uchylenie się od skutków prawnych
oświadczenia woli: 3

Umowy między jednostkami gospodar-
ki uspołecznionej: 68
Uznanie dziecka: 95
Uznanie za zmarłego: 8, 9
Użyczenie: 69
Użytkowanie: 18
Użytkowanie wieczyste: 19

W

Wady rzeczy: 57
Wieczyste użytkowanie: 19
Własność: 20, 13, 16
Wspólność majątkowa małżeńska: 89
Współwłasność: 21
Wypowiedzenie umowy: 26, 36, 43,
56, 61, 70
Wyzysk: 54

Z

Zachowek: 82
Zapis: 83
Zaprzeczenie ojcostwa: 96
Zarząd majątkiem dziecka: 97, 92
Zasiedzenie: 22, 16
Zasiedzenie rozpoczęte przed
1.I.1965 r.: 23
Zastaw: 24
Zawieszenie biegu przedawnienia: 5
Zdolność do czynności prawnych: 10
Zlecenie: 70
Znalazca: 25, 16
Znalezione rzeczy: 16
Zniesienie współwłasności: 21
Zobowiązania przemienne: 71
Zwierzęta: 16, 57

I

KODEKS CYWILNY

Księga pierwsza

CZĘŚĆ OGÓLNA

1. OBLICZANIE TERMINÓW

koniec terminu oznaczonego w dniach (111 § 1)	z upływem ostatniego dnia
— — — w tygodniach, miesiącach, latach (112)	z upływem dnia, który nazwą lub datą odpowiada początkowemu dniowi terminu
— — przy obliczaniu wieku osoby fizycznej (112)	z początkiem ostatniego dnia
— — przypadającego na dzień ustawowo wolny od pracy (115)	z upływem dnia następnego
termin oznaczony na początek, środek lub koniec miesiąca (113 § 1)	1, 15 lub ostatni dzień miesiąca
— półmiesięczny (113 § 2)	15 dni
— miesięczny (114)	30 dni
— roczny (114)	365 dni
w razie powstania skutków czynności prawnej w oznaczonym terminie (116 § 1)	według przepisów o warunku zawieszającym
— — ustania skutków czynności prawnej w oznaczonym terminie (116 § 2)	według przepisów o warunku rozwiązującym

2. OSOBOWOŚĆ PRAWNA

uzyskanie osobowości prawnej przez przedsiębiorstwa państwowe i ich zjednoczenia, spółdzielnie oraz kółka rolnicze i ich związki, inne jednostki organizacyjne (37 § 1)	z chwilą wpisu do rejestru
---	----------------------------

3. OŚWIADCZENIE WOLI

w uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli:

w razie błędu (88 § 2)

— — groźby (88 § 2)

1 rok od wykrycia błędu

1 rok od ustania stanu obawy

4. PEŁNOLETNOŚĆ

z chwilą ukończenia
lub zawarcia małżeństwa przez małoletniego (10)

18 lat

5. PRZEDAWNNIENIE

w stosunkach między jednostkami gospodarki społecznej podlegającymi państwowemu arbitrażowi gospodarczemu (118)

1 rok, chyba że przepisy szczególne przewidują inny termin

w innych stosunkach (118)

10 lat

— — — dla roszczeń o świadczenia okresowe (118)

3 lata, chyba że przepisy szczególne przewidują krótszy termin

roszczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu, orzeczeniem sądu polubownego, ugodą zawartą przed sądem lub sądem polubownym (125 § 1)

10 lat

— o świadczenia okresowe należne w przeszłości (125 § 1)

3 lata

— stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem państwowej komisji arbitrażowej (125 § 2)

1 rok od dnia, w którym orzeczenie stało się wykończone

uprawnienie sądu, państwowej komisji arbitrażowej lub innego organu do nieuwzględnienia wpływu przedawnienia (117 § 3)

jeżeli termin nie przekracza 3 lat, a opóźnienie jest usprawiedliwione

początek biegu przedawnienia (120 § 1)

od dnia wymagalności roszczenia

— — —, jeżeli wymagalność zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego (120 § 1)

od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie

— — — roszczeń o zaniechanie (120 § 2)

od dnia, w którym osoba, przeciwko której roszczenie przysługuje, nie zastosowała się do treści roszczenia

zawieszenie bądź nierozpoczęcie biegu przedawnienia:

co do roszczeń dzieci przeciwko rodzicom (121 pkt 1)

— — — osób nie mających pełnej zdolności do czynności prawnych przeciwko osobom sprawującym opiekę lub kuratelę (121 pkt 2)

— — — jednego z małżonków przeciwko drugiemu (121 pkt 3)

— — — wszelkich roszczeń, gdy z powodu siły wyższej uprawniony nie może ich dochodzić przed sądem, państwową komisją arbitrażową lub innym organem (121 pkt 4)

w razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem, państwową komisją arbitrażową, innym organem albo przed sądem polubownym (124 § 2)

koniec okresu przedawnienia względem osoby, która nie ma pełnej zdolności do czynności prawnych, lub przeciwko osobie, co do której istnieje podstawa do jej całkowitego ubezwłasnowolnienia (122)

Uwaga. Jeżeli termin przedawnienia jest krótszy niż 2 lata, jego bieg liczy się od dnia ustanowienia przedstawiciela ustawowego albo od dnia, w którym ustała przyczyna jego ustanowienia

przez czas trwania władzy rodzicielskiej

przez czas sprawowania opieki lub kurateli

przez czas trwania małżeństwa

przez czas trwania przeszkody

przez czas trwania postępowania

2 lata od ustanowienia przedstawiciela ustawowego lub od ustania przyczyny jego ustanowienia

6. PRZEDAWNINIENIE ROZPOCZĘTE PRZED 1.I.1965 R.

jeżeli termin przedawnienia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg przedawnienia rozpoczyna się

1.I.1965 r.

Uwaga. Jeśli jednak w myśl przepisów dotychczasowych przedawnienie nastąpiłoby wcześniej, przedawnienie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu (XXXV pkt 2)

7. PRZEDSTAWICIELSTWO

potwierdzenie umowy zawartej bez umocowania albo z przekroczeniem zakresu (103 § 2)

w odpowiednim terminie

potwierdzenie umowy zawartej przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych przez jej przedstawiciela ustawowego (18 § 3)

w odpowiednim terminie

8. UZNANIE ZA ZMARŁEGO

w razie zaginięcia w okolicznościach nie wymienionych niżej (art. 29 § 1)

10 lat od końca roku kalendarzowego, w którym zaginiony według istniejących wiadomości jeszcze żył, natomiast 5 lat, jeżeli w chwili uznania za zmarłego ukończyłby 70 lat

Uwaga. Uznanie za zmarłego nie może jednak nastąpić przed końcem roku kalendarzowego, w którym zaginiony ukończyłby 23 lata (29 § 2)

— — — w czasie podróży powietrznej lub morskiej w związku z katastrofą statku lub okrętu albo innym szczególnym zdarzeniem (30 § 1)

6 miesięcy od dnia, w którym nastąpiła katastrofa albo inne szczególne zdarzenie

początek biegu terminu sześciomiesięcznego w razie niemożności stwierdzenia katastrofy statku lub okrętu (30 § 2)

z upływem roku od dnia, w którym statek lub okręt miał przybyć do portu przeznaczenia, a w braku portu — z upływem 2 lat od dnia, w którym była ostatnia wiadomość

w razie zaginięcia w związku z bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia nie przewidzianym w art. 30 § 1 i 2 (30 § 3)

1 rok od dnia, w którym niebezpieczeństwo ustało lub powinno było ustać

Uwaga. Jeżeli koniec terminów przypada na okres wojny lub działań wojennych, uznanie za zmarłego nie może nastąpić przed upływem roku, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym wojna lub działania wojenne zostały zakończone, chyba że według okoliczności nie mogły one mieć wpływu na wiadomości o życiu zaginionego (XXXI)

9. UZNANIE ZA ZMARŁEGO W ZWIĄZKU Z WOJNĄ

w razie zaginięcia w związku z braniem udziału w działaniach wojennych lub przebywaniem na obszarze objętym działaniami wojennymi (XXVIII)

po upływie roku od końca roku kalendarzowego, w którym działania wojenne zostały zakończone

- — pozbawienia wolności w czasie wojny lub działań wojennych przez władze obcego państwa i osadzenia w miejscu, w którym groziło życiu szczególne niebezpieczeństwo (XXIX)
- — wywiezienia przymusowego, podczas wojny lub działań wojennych, poza granice państwa (XXX)

po upływie roku od końca roku kalendarzowego, w którym działania wojenne zostały zakończone

po upływie 3 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym według istniejących wiadomości zaginiony jeszcze żył, nie wcześniej jednak niż po upływie 2 lat od końca roku kalendarzowego, w którym wojna lub działania wojenne zostały zakończone

Uwaga. Bieg terminów do uznania za zmarłego, liczonych od końca roku kalendarzowego, w którym wojna lub działania wojenne zostały zakończone, rozpoczyna się dla zaginionych w związku z wojną 1939—1945 z dniem 9 maja 1945 r. (XXXII)

10. ZDOLNOŚĆ DO CZYNNOŚCI PRAWNYCH

całkowity brak zdolności:

osoby które nie ukończyły 13 lat
oraz osoby ubezwłasnowolnione całkowicie (12)

ograniczona zdolność:

osoby będące w wieku 13—18 lat
oraz osoby ubezwłasnowolnione częściowo (15)

pełna zdolność:

z chwilą ukończenia (art. 11) 18 lat
lub zawarcia małżeństwa przez małoletniego (10 § 2)

Księga druga

WŁASNOŚĆ I INNE PRAWA RZECZOWE

11. BUDOWA

wygaśnięcie roszczenia posiadacza nieruchomości o wstrzymanie budowy (347)

w ciągu 1 miesiąca od rozpoczęcia budowy; może być dochodzone nawet przed jej rozpoczęciem

12. CIĘŻARY REALNE

wykupienie ciężarów realnych (z wyjątkiem świadczeń należnych dożywotnikowi i ciężarów realnych ustanowionych na czas życia uprawnionego) ustanowionych przed dniem 1.I.1947 r. (XLVI)

za trzymiesięcznym wypowiedzeniem bez względu na zastrzeżenia przeciwnie

13. NAKŁADY

roszczenie samoistnego posiadacza przeciwko właścicielowi o zwrot nakładów na rzecz (229 § 1),

1 rok od dnia zwrotu rzeczy

a gdy przysługuje jednostce gospodarki uspołecznionej (229 § 2)

5 lat od dnia zwrotu rzeczy

14. POSIADANIE

wygaśnięcie roszczenia o przywrócenie stanu poprzedniego i o zaniechanie naruszeń (344)

po upływie 1 roku od chwili naruszenia

patrz: Nakłady, Własność

15. PSZCZOŁY

nabywanie własności wyrojonych pszczół (182)

jeśli właściciel nie odszukał pszczół w ciągu 3 dni od daty wyrojenia

16. RZECZ RUCHOMA

nabywanie własności rzeczy niczyjej (181)

z chwilą objęcia w posiadanie samoistne

— — — od osoby nie uprawnionej do rozporządzania rzeczą (169 § 1), z zastrzeżeniem jednak postanowień art. 169 § 2

z chwilą objęcia rzeczy w posiadanie, jeśli nabywca działa w dobrej wierze

— przez nabywcę własności rzeczy zgubionej, skradzionej lub w inny sposób utraconej przez właściciela (169 § 2)

z upływem 3 lat od chwili zgubienia, skradzenia lub utraty

— — — pieniędzy i dokumentów na okaziciela, rzeczy na licytacji publicznej lub w toku postępowania egzekucyjnego (169 § 2)

z chwilą objęcia w posiadanie

Uwaga. Przepisów o ochronie nabywcy w dobrej wierze nie stosuje się w razie zbycia rzeczy ruchomej należącej do przedmiotów urzędzenia trwałego państwowej jednostki organizacyjnej (171)

nabycie przez Państwo własności znalezionych pieniędzy, papierów wartościowych, kosztowności oraz rzeczy mających wartość naukową lub artystyczną (187)

— przez znalazcę własności innych znalezionych rzeczy (187 i 183 § 1)

— przez Państwo rzeczy mającej znacznie większą wartość materialną albo wartość naukową lub artystyczną, znalezionej w takich okolicznościach, że poszukiwanie właściciela byłoby oczywiście bezcelowe. (189)

Uwaga. Przepisy o rzeczach znalezionych stosuje się odpowiednio do rzeczy porzuconych bez zamiaru wyzbycia się własności, jak również do zwierząt, które zabiły się lub uciekiły (183 § 2)

patrz: Własność, Zasiedzenie, Znalazca.

17. SŁUŻEBNOŚĆ

wygaśnięcie służebności gruntowej (293)

— — osobistej (299)

wskutek niewykonywania przez 10 lat najpóźniej ze śmiercią uprawnionego

18. UŻYTKOWANIE

ustanowienie na rzecz osoby fizycznej (266)

— — — osoby prawnej nie będącej jednostką gospodarki uspołecznionej (284 § 2)

— na rzecz rolniczej spółdzielni produkcyjnej na gruncie stanowiącym własność państwową (271)

obowiązek zawiadomienia właściciela o dochodzeniu przez osobę trzecią roszczeń dotyczących własności (261)

nabycie przez użytkownika własności pieniędzy lub innych rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku (264)

maksymalnie do końca jej życia

na czas nie dłuższy niż 10 lat

może być bezterminowe

niewłócznie

z chwilą wydania

wygaśnięcie użytkownika (255, 266, 271, 284)

a) z upływem czasu, na jaki było ustanowione

b) wskutek niewykonywania przez **10 lat**

c) ze śmiercią osoby uprawnionej

d) z chwilą ustania osoby prawnej nie będącej jednostką gospodarki społecznej

e) z chwilą likwidacji rolniczej spółdzielni produkcyjnej

przedawnienie roszczeń wzajemnych właściciela i użytkownika (263 § 1)

z upływem roku od dnia zwrotu rzeczy

— — przysługujących jednostce gospodarki społecznej (263 § 2)

z upływem 5 lat od dnia zwrotu rzeczy

19. UŻYTKOWANIE WIECZYSTE

czas trwania (296 § 1)

od 40 do 99 lat z prawem pownowienia

przedawnienie roszczeń wzajemnych (243)

3 lata od chwili zwrotu terenu

20. WŁASNOŚĆ

roszczenia o wydanie rzeczy oraz o przywrócenie stanu zgodnego z prawem w razie naruszenia własności w inny sposób niż przez pozbawienie właściciela faktycznego władztwa nad rzeczą (222 § 2 i 223 § 1)

nie ulegają przedawnieniu, jeśli dotyczą nieruchomości

— o wydanie rzeczy ruchomej stanowiącej własność państwową (223 § 2)

nie ulega przedawnieniu, jeśli przysługuje przeciwko osobie fizycznej lub osobie prawnej nie będącej jednostką gospodarki społecznej

— — — — — stanowiącej przedmiot urządzenia trwałego w stosunkach między jednostkami gospodarki społecznej podlegających państwowemu arbitrażowi gospodarczemu (223 § 3)

przedawnia się z upływem 10 lat

przedawnienie roszczenia właściciela przeciwko samoistnemu posiadaczowi o wynagrodzenie za korzystanie z rzeczy (229 § 1)

1 rok od dnia zwrotu rzeczy

— — — — — o zwrot pożytków lub o ich wartości, jak również o naprawienie szkody z powodu pogorszenia rzeczy (229 § 1)

1 rok od dnia zwrotu rzeczy

roszczenia z art. 229 § 1 przysługujące jednostce gospodarki społecznej (229 § 2)

5 lat od dnia zwrotu rzeczy

Uwaga. Przepisy dotyczące terminów zawarte w art. 239 stosuje się odpowiednio do stosunku pomiędzy właścicielem rzeczy a posiadaczem zależnym, jeżeli z przepisów regulujących ten stosunek nie wynika nic innego (230)

21. WSPÓŁWŁASNOŚĆ

roszczenie o zniesienie współwłasności (220)

nie ulega przedawnieniu

wyłączenie uprawnienia do zniesienia współwłasności (210)

do 5 lat z prawem powienia

roszczenie o zniesienie współwłasności nieruchomości, związanej z odrębną własnością lokalu (136)

ulega zawieszeniu, dopóki trwa odrębna własność lokali

żądanie rachunku z zarządu rzeczą wspólną (208)

w odpowiednich terminach

rozłożenie na raty dopłat i spłat przy zniesieniu współwłasności (212 § 3)

do 10 lat

warunek nieprzerwanej pracy w gospodarstwie rolnym przy zniesieniu współwłasności (214 § 2, 218)

co najmniej rok

22. ZASIEDZENIE

nabycie własności nieruchomości przez posiadacza samoistnego (172)

10 lat posiadania w dobrej wierze, 20 lat — w złej wierze

— — —, jeżeli właściciel jest małoletni (173)

zasiedzenie nie może się skończyć przed upływem 2 lat od uzyskania pełnoletności przez właściciela

— — —, jeżeli nieruchomość jest przedmiotem własności państwowej (177)

nigdy

— — części nieruchomości rolnej, jeżeli zbycie tej części byłoby niedopuszczalne według przepisów o ograniczeniu podziału gospodarstw rolnych (178, XLIV)

możliwość zasiedzenia jest wyłączona, chyba że bieg zasiedzenia skończył się przed 6.VII.1965 r.

— — rzeczy ruchomej przez posiadacza samoistnego w dobrej wierze (174)

nieprzerwane posiadanie od 3 lat

23. ZASIEDZENIE NIERUCHOMOŚCI

(przy rozpoczęciu biegu terminu przed wejściem w życie kodeksu cywilnego):

jeżeli termin zasiedzenia jest krótszy niż według przepisów dotychczasowych, bieg zasiedzenia rozpoczyna się

1.I.1965 r.

Uwaga. Jeśli jednak w myśl przepisów dotychczasowych zasiedzenie upływałoby wcześniej, zasiedzenie następuje z upływem tego wcześniejszego terminu (XLI § 2)

jeżeli zasiedzenie według przepisów obowiązujących przed dniem 1.I.1947 r. nie byłoby możliwe, termin zasiedzenia biegnie od

1.I.1947 r.

i ulega skróceniu o czas, w ciągu którego istniał stan rzeczy prowadzący do zasiedzenia przed tą datą, jednakże najwyżej o połowę (XLII)

24. ZASTAW

wygaśnięcie zastawu (325, 323)

z chwilą zwrotu rzeczy zastawcy lub w razie przeniesienia wierzytelności z wyłączeniem zastawu

— — przy umowie najmu (671), przy usługach hotelowych itp. (850, 851)

z chwilą usunięcia rzeczy z przedmiotu najmu

— — przy umowie komisu (773 § 1)

z chwilą utrąty możliwości rozporządzenia rzeczą przez komisantę

Uwaga. Ustawowe prawo zastawu nie przysługuje, gdy komitentem jest państwowa jednostka organizacyjna (773 § 3)

zgłoszenie prawa zastawu z tytułu umowy najmu w razie usunięcia rzeczy na mocy zarządzenia organu państwowego (671 § 3)

trzy dni

przedawnienie roszczeń zastawcy i zastawnika (322 § 1)

1 rok od dnia zwrotu rzeczy

— — przysługujących jednostce gospodarki społecznej (322 § 2)

5 lat od dnia zwrotu rzeczy

25. ZNALAZCA

zgłoszenie roszczenia o znaleźne (186)

do chwili wydania rzeczy osobie uprawnionej

Księga trzecia

ZOBOWIĄZANIA

26. AGENCYJNA UMOWA

wypowiedzenie umowy zawartej na czas nie oznaczony (763)

3 miesiące na koniec miesiąca kalendarzowego

27. AKCJA PAULIAŃSKA

uznanie czynności prawnej dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli za bezskuteczną (534)

5 lat od daty czynności

28. BUDOWLANE ROBOTY

obowiązek zawiadomienia inwestora o przeszkodach w prawidłowym prowadzeniu robót (651)

niewłócznie

rękojmia za wady obiektu, skutki opóźnienia, wadliwe wykonywanie, odstąpienie od umowy (656 § 1)

jak przy umowie o dzieło

szczególne terminy do wykonania uprawnień z tytułu rękojmi za wady obiektu (656 § 2)

określi rozporządzenie Rady Ministrów

29. CZYN NIEDOZWOLONY

patrz: Odszkodowanie

30. CZYNSZ

patrz: Dzierżawa, Najem

31. DAROWIZNA

odwołanie darowizny wykonanej (899 § 3)

1 rok od daty powzięcia wiadomości o niewdzięczności

rozwiązanie umowy darowizny dokonanej przed ubezwłasnowolnieniem przez przedstawiciela osoby ubezwłasnowolnionej (901)

2 lata od wykonania umowy

32. DEPOZYT SĄDOWY

odbiór depozytu przez dłużnika (469 § 1)

każdej chwili do czasu zgłoszenia żądania przez wierzyciela

zawiadomienie wierzyciela o złożeniu do depozytu (468 § 1)

niewłócznie po złożeniu do depozytu

33. DOSTAWA

odstąpienie od umowy w razie opóźnienia dostawy (610)

termin do wykonania wezwania do zmiany sposobu realizacji przedmiotu dostawy (611)

bez wyznaczenia terminu dodatkowego

według oznaczenia przezzywającego

34. DOŻYWOCIE

uznanie umowy za bezskuteczną przez uprawnionego do alimentacji (916)

5 lat od daty umowy

35. DZIEŁO

odstąpienie od umowy w razie zwłoki w wykonaniu dzieła (635)

bez wyznaczenia terminu dodatkowego

termin do wykonania wezwania do zmiany sposobu realizacji dzieła wykonywanego wadliwie lub sprzecznie z umową (636 § 1)

według oznaczenia przezzywającego

— do usunięcia wad dzieła (637 § 1)

— do współdziałania przy wykonywaniu dzieła (640)

przedawnienie roszczeń wynikających z umowy o dzieło (646)

2 lata od daty oddania dzieła lub od dnia, w którym dzieło miało być oddane

36. DZIERŻAWA

dzierżawę zawartą na czas dłuższy niż 10 lat poczytuje się po upływie tego terminu za zawartą na

3 lata

w braku wypowiedzenia na rok przed upływem trzylecia dzierżawa przedłuża się na dalsze (695)

3 lata

płatność czynszu w braku odmiennej umowy w terminie zwyczajowo przyjętym, a w braku zwyczaju (699)

półrocznie z dołu

wypowiedzenie dzierżawy gruntu rolnego w braku odmiennej umowy (704)

jeden rok naprzód na koniec roku dzierżawnego

— — innej (704)

sześć miesięcy naprzód przed terminem roku dzierżawnego

— — w razie zwłoki z zapłatą czynszu co najmniej za dwa pełne okresy płatności, a gdy czynsz jest płatny rocznie, w razie zwłoki z zapłatą ponad trzy miesiące (703)

bez zachowania terminu wypowiedzenia, jednakże z udzieleniem dodatkowego trzymiesięcznego terminu do zapłaty zaległego czynszu

Uwaga. W sprawach nie uregulowanych w art. 695—708 stosuje się odpowiednio przepisy o najmnie (694)

37. GWARANCJA

termin gwarancji w razie braku terminu umownego (577 § 2)

ponowny bieg terminu gwarancji w razie dostarczenia rzeczy wolnej od wad lub dokonania istotnych napraw rzeczy sprzedanej (581 § 1)

przedłużenie terminu gwarancji w innych wypadkach (581 § 2)

wykonanie uprawnień z tytułu rękojmi za wady fizyczne (581 § 3)

1 rok od dnia wydania rzeczy

od chwili dostarczenia rzeczy wolnej od wad lub zwrócenia rzeczy naprawionej

o czas, w ciągu którego kupujący nie mógł z rzeczy korzystać

3 miesiące od upływu terminu gwarancji

38. HOTELE I PODOBNE ZAKŁADY

obowiązek zawiadomienia o szkodzie pod rygorem wygaśnięcia roszczeń (847)

przedawnienie roszczeń z tytułu utraty lub uszkodzenia wniesionych rzeczy (848)

przedawnienie roszczeń przedsiębiorstw hotelowych i gastronomicznych (851)

patrz: Zastaw

niezwłocznie po powzięciu wiadomości o szkodzie

6 miesięcy od daty powzięcia wiadomości o szkodzie, a w każdym razie 1 rok od zaprzestania korzystania z usług
2 lata

39. KOMIS

obowiązek zawiadomienia komisanta przez komitenta o nieuznaniu czynności za dokonaną na jego rachunek (768 § 2)

obowiązek zawiadomienia komitenta przez komisanta o sprzedaży rzeczy narażonej na zepsucie (769 § 1)

nabycie przez komisanta roszczenia o zapłatę prowizji (772 § 1)

patrz: Zastaw

niezwłocznie

niezwłocznie

z chwilą otrzymania rzeczy lub ceny przez komitenta

40. KONTRAKTACJA

obowiązek odbioru produktów przez kontraktującego (613 § 1)

obowiązek zgłoszenia przez producenta niemożności dostarczenia przedmiotu kontraktacji (623)

przedawnienie roszczeń wzajemnych producenta i kontraktującego (624 § 1)

w terminie umownym

w terminie umownym

2 lata od spełnienia świadczenia lub od dnia, w którym

— w razie spełniania świadczenia częściami (624 § 2)

świadczenie powinno być spełnione

2 lata od dnia, w którym spełniono ostatnie świadczenie częściowe

41. NAJEM

Uwaga. Należy mieć na uwadze, że przepis art. 659—692 k.c. stosuje się do najmu lokali mieszkalnych i użytkowych, który wynika z umowy albo z przewidzianej w prawie lokalowym decyzji organu państwowego, tylko o tyle, o ile stosunek ten nie jest odmiennie uregulowany w przepisach prawa lokalowego (680).

w razie niezachowania formy pisemnej umowy najmu nieruchomości lub pomieszczenia na czas dłuższy niż rok, poczytuje się umowę zawartą na czas (660)

nie oznaczony

— — zawarcia najmu na czas dłuższy niż lat 10, najem poczytuje się po upływie tego terminu za zawarty na czas (661)

nie oznaczony

przedłużenie najmu w razie używania rzeczy za zgodą wynajmującego po upływie terminu umownego lub wypowiedzenia na czas (674)

nie oznaczony

termin do wykonania przez wynajmującego wezwania do napraw przedmiotu najmu obciążających wynajmującego (663)

według oznaczenia przez najemcę

obowiązek zawiadomienia wynajmującego o dochodzeniu przez osobę trzecią roszczeń dotyczących rzeczy najętej (665)

niezwłocznie

— — — o potrzebie obciążających go napraw (666 § 2)

niezwłocznie

przedawnienie roszczeń o naprawienie szkody, o zwrot nakładów, o zwrot nadpłaconego czynszu (677)

1 rok od dnia zwrotu rzeczy

patrz: Zastaw

42. NAJEM (płatność czynszu)

Uwaga: jak do poz. 41

płatność czynszu w braku postanowień umownych:

przy najmie trwającym do miesiąca (669 § 2)

za cały czas najmu

przy najmie trwającym dłużej niż miesiąc albo przez czas nie oznaczony (669 § 2)

miesięcznie do dziesiątego dnia miesiąca

dodatkowy termin do zapłaty zaległego czynszu przy najmie lokali mieszkalnych i użytkowych (687)

1 miesiąc

43. NAJEM (wypowiedzenie)

Uwaga: jak do poz. 41

wypowiedzenie najmu w razie:

wad uniemożliwiających używanie rzeczy (664 § 2)

używania rzeczy w sposób sprzeczny z umową lub przeznaczeniem albo narażenia rzeczy na utratę lub uszkodzenie (667 § 2)

zwłoki z zapłatą co najmniej za dwa pełne okresy płatności (672)

wad lokalu zagrażających zdrowiu (682)

wykraczania w sposób rażący lub uporczywy przeciwko porządkowi domowemu (685)

bez zachowania terminów wypowiedzenia

wypowiedzenie najmu w braku terminów umownych:

jeżeli czynsz płatny jest w odstępach dłuższych niż miesiąc (673 § 2)

— — — jest miesięcznie (673 § 2)

— — — jest w krótszych odstępach czasu (673 § 2)

gdy najem jest dzienny (673 § 2)

przy miesięcznym płaceniu czynszu i umowie zawartej na czas nie oznaczony, jeżeli przedmiotem najmu jest lokal mieszkalny lub użytkowy (688)

trzy miesiące na koniec kwartału kalendarzowego

jeden miesiąc na koniec miesiąca kalendarzowego

trzy dni

jeden dzień

trzy miesiące na koniec miesiąca kalendarzowego

wypowiedzenie najmu przez nabywcę w razie zbycia rzeczy najętej (678 § 1)

w terminie ustawowym

Uwaga. Uprawnienie nie przysługuje, jeżeli umowa była zawarta na czas oznaczony z zachowaniem formy pisemnej i z datą pewną, a rzecz została najemcy wydana (678 § 2); nie przysługuje również przy najmie lokali mieszkalnych, chyba że najemca nie objął lokalu (692)

obowiązek zawiadomienia zbywcy o przedwczesnym wypowiedzeniu najmu przez nabywcę (679 § 2)

niezwłocznie

wypowiedzenie, w razie śmierci najemcy przez osoby bliskie z nim mieszkające, najmu lokalu mieszkalnego (691)

w terminie ustawowym

44. ODSETKI

płatność w braku odmiennej umowy (360)
gdy termin płatności sumy pieniężnej jest krótszy niż rok (360)

co roku z dołu
jednocześnie z zapłatą sumy

45. ODSTĄPIENIE OD UMOWY

umowne prawo odstąpienia (395 § 1)

w ciągu terminu określonego w umowie

46. ODKUPU PRAWO

w okresie przewidzianym w umowie, nie dłużej jednak niż

5 lat

Uwaga. Termin dłuższy ulega skróceniu do 5 lat (593 § 1)

47. ODSZKODOWANIE

przedawnienie roszczenia o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym (442 § 1)

3 lata od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie obowiązanej do jej naprawienia

— — w każdym jednak razie (442 § 1)

10 lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wyrządzające szkodę

przedawnienie roszczenia o naprawienie szkody wynikłej ze zbrodni lub występku (442 § 2)

10 lat od dnia popełnienia przestępstwa

48. PIERWOKUPU PRAWO

zawiadomienie o treści umowy sprzedaży zawartej z osobą trzecią (598 § 1)

niezwłocznie

wykonanie prawa pierwokupu w braku terminów umownych:

co do nieruchomości (598 § 2)

1 miesiąc od otrzymania zawiadomienia o sprzedaży

co do innych rzeczy (598 § 2)

1 tydzień od otrzymania zawiadomienia o sprzedaży

49. PORĘCZENIE

odwołanie bezterminowego poręczenia za dług przysługi (878)

w każdym czasie

obowiązek zawiadomienia poręczyciela o opóźnieniu spełnienia świadczenia przez dłużnika (880)

niezwłocznie

żądanie poręczyciela, żeby wierzyciel wezwał dłużnika do zapłaty przy nie oznaczonym terminie płatności długu albo przy płatności długu zależnej od wypowiedzenia (882)

po upływie 6 miesięcy od daty poręczenia lub powstania długu

zawiadomienie dłużnika o dochodzeniu roszczenia przez wierzyciela (884 § 1)

niezwłocznie

— o dokonanej zapłacie długu (885)

niezwłocznie

— poręczyciela o wykonaniu zobowiązania przez dłużnika (886)

niezwłocznie

50. POŻYCZKA

przedawnienie roszczenia o wydanie przedmiotu pożyczki (722)

6 miesięcy od chwili, gdy przedmiot miał być wydany

zwrot pożyczki w razie braku terminu umownego (723)

6 tygodni od wypowiedzenia przez dającego pożyczkę

51. PRZECHOWANIE

zawiadomienie składającego o złożeniu rzeczy u innej osoby (840 § 1)

niezwłocznie

żądanie zwrotu rzeczy przez składającego (844 § 1)

w każdym czasie

— odebrania rzeczy przez przechowawcę:

jeżeli wskutek okoliczności, których nie mógł przewidzieć, nie może przechowywać rzeczy

przed upływem terminu oznaczonego w umowie

jeżeli czas przechowania nie był oznaczony albo przyjęto rzecz bez wynagrodzenia (844 § 2)

w każdym czasie, byleby zwrot nie nastąpił w chwili nieodpowiedniej dla składającego

52. PRZEDWSTĘPNA UMOWA

przedawnienie roszczenia o naprawienie szkody oraz o zawarcie umowy przyrzecznej (390 § 1)

1 rok od dnia, w którym umowa miała być zawarta

— — — — w razie żądania zawarcia umowy przyrzecznej (390 § 3)

1 rok od prawomocnego oddalenia żądania zawarcia umowy przyrzecznej

53. PRZEWÓZ

przedawnienie roszczeń z umowy przewozu osób (778)

1 rok od wykonania przewozu lub od dnia, w którym miał być wykonany

— — z umowy przewozu rzeczy (792)	<u>1 rok</u> od dostarczenia przesyłki lub od dnia, kiedy miała być dostarczona
— — między przewoźnikami (793)	<u>6 miesięcy</u> od naprawienia szkody lub od dnia wytoczenia powództwa
obowiązek zawiadomienia odbiorcy o nadejściu przesyłki (784)	niezwłocznie
— — wysyłającego o odmowie przyjęcia przesyłki przez odbiorcę (787)	niezwłocznie

54. PRZYMUSOWE POŁOŻENIE, NIE-DOŁĘSTWO, NIEDOŚWIADCZENIE

wygaśnięcie uprawnienia do zmiany wysokości świadczenia lub unieważnienia umowy (388 § 2)	<u>2 lata</u> od zawarcia umowy
---	---------------------------------

55. PRYZRZECZENIE PUBLICZNE

ubieganie się o nagrodę za najlepsze dzieło lub za najlepszą czynność (921)	w ciągu terminu określonego w przyrzeczeniu
---	---

56. RACHUNEK BANKOWY

zgłoszenie niezgodności salda (728 § 2)	14 dni od otrzymania wyciągu
rozwiązanie umowy przez wypowiedzenie (730)	w każdym czasie
zwrot środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku bankowym w braku umowy uzależniającej obowiązek zwrotu od wypowiedzenia (726)	na każde żądanie
przedawnienie roszczeń z wyjątkiem roszczeń o zwrot wkładów oszczędnościowych (731)	<u>2 lata</u>

57. RĘKOJMIA ZA WADY

zawiadomienie o wadach fizycznych rzeczy pod rygorem utraty uprawnień z tytułu rękojmi (563)	<u>1 miesiąc</u> od wykrycia wady
— — — — —, gdy jej zbadanie jest w danych stosunkach przyjęte (563)	<u>1 miesiąc</u> od upływu czasu, w którym przy należytej staranności można było wadę wykryć
— — — — — przy sprzedaży między jednostkami gospodarki społecznej, między innymi osobami w zakresie dzia-	<u>niezwłocznie</u> po wykryciu wady

łałości ich przedsiębiorstwa, między jednostkami gospodarki uspołecznionej a inną osobą w zakresie działalności jej przedsiębiorstwa (563 § 2)

zawiadomienie o wadach artykułów żywnościowych (563 § 1)

Uwaga. Utrata uprawnień z tytułu rękojmi nie następuje mimo niezachowania terminów, jeżeli sprzedawca wadę podstępnie zataił lub zapewnił kupującego, że wady nie istnieją (564)

wygaśnięcie uprawnień z tytułu rękojmi: za wady fizyczne (568 § 1)

za wady budynku (568 § 1)

za wady prawne (576)

Uwaga. Wykonanie uprawnień może nastąpić po upływie terminu, jeżeli sprzedawca wadę zataił albo jeżeli przed upływem terminu kupujący zawiadomił sprzedawcę o wadzie (568 § 2 i 3, 576 § 2 i 3)

wygaśnięcie uprawnień z tytułu braków ilościowych w stosunkach między jednostkami gospodarki uspołecznionej (569 § 2)

zawiadomienie sprzedawcy o konieczności sprzedaży rzeczy (567 § 3)

— o roszczeniach osoby trzeciej dotyczących rzeczy sprzedanej (573)

wady główne zwierząt:

terminy ujawnienia i terminy zawiadomienia (571)

terminy zgłoszenia choroby zwierzęcia (572 § 1)

wygaśnięcie uprawnień z tytułu rękojmi (572 § 2)

Uwaga. Do czasu wydania rozporządzenia Ministra Rolnictwa obowiązują terminy określone w rozporządzeniu z dnia 25.VI. 1934 r. (Dz. U. z 1934 r. Nr 57, poz. 505)

58. RENTA

płatność renty pieniężnej w braku odmiennej umowy (904)

w terminach określonych w rozp. MHW z 2.III.1965 r. — Dz. U. Nr 12, poz. 83

1 rok

3 lata od dnia wydania rzeczy

1 rok od dowiedzenia się o wadzie bądź od prawomocności orzeczenia w sporze z osobą trzecią

6 miesięcy od dnia kiedy rzeczy zostały kupującemu wydane

niezwłocznie po dokonaniu sprzedaży

niezwłocznie

określi rozporządzenie Ministra Rolnictwa

3 miesiące od końca terminu rękojmi, przewidzianego w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa

miesięcznie z góry

59. SKŁAD

wygaśnięcie roszczeń przeciwko przedsiębiorstwu składowemu (858 § 1)

zawiadomienie o niewidocznych uszkodzeniach towarów (858 § 1)

Uwaga. Wygaśnięcie roszczeń nie następuje, gdy szkoda wynika z winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa przedsiębiorstwa (858 § 2)

przedawnienie roszczeń z umowy składu (859)

wskutek zapłaty należności i odebrania towaru bez zastrzeżeń

tydzień od odebrania towarów

1 rok

60. SPEDYCJA

przedawnienie roszczeń z umowy spedycji (803):

z tytułu uszkodzenia lub ubytku

z tytułu całkowitej utraty przesyłki lub jej dostarczenia z opóźnieniem

we wszystkich innych wypadkach

przedawnienie roszczeń spedytora przeciwko przewoźnikom i dalszym spedytorom oraz roszczeń między osobami, którymi spedytor posługiwał się przy przewozie (804)

1 rok od dnia dostarczenia przesyłki

od dnia, w którym przesyłka miała być dostarczona

od dnia wykonania zlecenia

6 miesięcy od dnia naprawienia szkody przez spedytora lub wytoczenia przeciwko niemu powództwa

61. SPÓŁKA

żądanie podziału i wypłaty zysków (868 § 1)

— — — — — przy spółce zawartej na czas dłuższy (868 § 2)

wypowiedzenie udziału w spółce zawartej na czas nie oznaczony (869 § 1)

wypowiedzenie udziału w spółce z ważnych powodów (869 § 2)

wypowiedzenie udziału przez wierzyciela osobistego wspólnika w razie bezskuteczności egzekucji w ciągu sześciu miesięcy (870)

po rozwiązaniu spółki

z końcem każdego roku ob-
rachunkowego

3 miesiące na koniec roku
obrachunkowego

bez zachowania terminów
wypowiedzenia

trzy miesiące naprzód

62. SPRZEDAŻ

przejęcie na kupującego korzyści i ciężarów oraz niebezpieczeństwa przypadkowej utraty lub uszkodzenia (548)

z chwilą wydania rzeczy

sprzedaż na rachunek kupującego w razie zwłoki w odbiorze rzeczy (551)

po upływie dodatkowego terminu do odbioru

obowiązek zawiadomienia kupującego o sprzedaży na rachunek kupującego (551)

niezwłocznie

odstąpienie od umowy w razie zwłoki w zapłacie ceny za dostarczoną część rzeczy sprzedanych (552)

po upływie wyznaczonego terminu do zabezpieczenia zapłaty

przedawnienie roszczeń z tytułu sprzedaży w zakresie działalności przedsiębiorstwa sprzedawcy, roszczeń rzemieślników oraz prowadzących gospodarstwa rolne (554)

2 lata

63. SPRZEDAŻ NA PRÓBĘ

termin do dokonania próby lub zbadania rzeczy w braku postanowień umownych (592)

według oznaczenia przez sprzedawcę

64. SPRZEDAŻ NA RATY

odstąpienie od umowy z powodu zwłoki w zapłacie co najmniej dwóch rat przewyższających 1/5 części ceny (586 § 2)

po upływie dodatkowego terminu do zapłaty, wyznaczonego przez sprzedawcę

65. ŚWIADCZENIE

spełnienie świadczenia, jeśli termin nie został oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania (455)

niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania

spełnienie świadczeń częściowych w stosunkach między jednostkami gospodarki uspołecznionej w razie nieoznaczenia terminów w umowie (456)

w terminie wskazanym przez wierzyciela w oświadczeniu złożonym dłużnikowi

spełnienie świadczenia bez względu na zastrzeżony termin w razie niewypłacalności dłużnika lub znacznego zmniejszenia zabezpieczenia wierzytelności (458)

na żądanie wierzyciela

66. ŚWIADCZENIA WZAJEMNE

spełnienie świadczeń wzajemnych w braku postanowień umowy, ustawy, orzeczenia lub decyzji (488 § 1)

jednocześnie przez strony

spełnienie świadczenia wzajemnego niepieniężnego w stosunkach między jednostkami gospodarki uspołecznionej, chyba że zapłata ma nastąpić gotówką albo że przepisy szczególne lub umowa inaczej regulują kolejność świadczeń (489)

wcześniej od świadczenia pieniężnego

odstąpienie od umowy w razie zwłoki w wykonaniu zobowiązania z umowy wzajemnej (491)

— — — wzajemnej na wypadek niewykonania zobowiązania w terminie ściśle określonym (492)

— — — , jeśli wykonanie zobowiązania po terminie nie miałyby dla drugiej strony znaczenia ze względu na właściwości zobowiązania lub cel umowy (492)

po upływie odpowiedniego terminu dodatkowego do wykonania zobowiązania

bez wyznaczenia terminu dodatkowego

bez wyznaczenia terminu dodatkowego

67. UBEZPIECZENIE

milcząca zawarcie umowy ubezpieczenia, z wyjątkiem ubezpieczeń na życie (810)

sprzeciw w razie zmian na niekorzyść ubezpieczającego w porównaniu ze złożoną ofertą lub warunkami ogólnymi ubezpieczenia (811 § 1)

płatność składki w braku odmiennej umowy (813 § 2)

początek odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń w braku odmiennej umowy (814 § 1)

obowiązek zgłaszania zmian okoliczności wymienionych w formularzu oferty (815 § 2)

odstąpienie od umowy przez ubezpieczającego w razie podwyższenia składki (816 § 1)

— — — przez zakład ubezpieczeń w razie zwiększenia prawdopodobieństwa wypadku (816 § 2)

spełnienie świadczeń przez zakład ubezpieczeń (817 § 1)

— — — — w razie niemożności wyjaśnienia koniecznych okoliczności (817 § 2)

przedawnienie roszczeń z umowy ubezpieczenia (819)

wypowiedzenie przez ubezpieczającego umowy ubezpieczenia osobowego (830)

15 dzień od otrzymania oferty

7 dni od doręczenia dokumentu ubezpieczenia

jednocześnie z zawarciem umowy lub w ciągu 14 dni od doręczenia dokumentu ubezpieczenia

od dnia następującego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki

niezwłocznie

14 dni od daty otrzymania wezwania

1 miesiąc od ujawnienia okoliczności

30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku

14 dni od wyjaśnienia okoliczności

3 lata

w każdym czasie z zachowaniem terminu określonego w warunkach ogólnych

zwolnienie zakładu ubezpieczeń od obowiązku świadczenia w razie samobójstwa ubezpieczonego na życie (833)

— — — — — w razie zatajenia choroby osoby ubezpieczonej lub podania innych nieprawdziwych wiadomości (834)

do 2 lat od zawarcia umowy ubezpieczenia

do 3 lat od zawarcia umowy ubezpieczenia

68. UMOWY MIĘDZY JEDNOSTKAMI GOSPODARKI USPOŁECZNIONEJ

roszczenie o zawarcie umowy w razie odmowy przyjęcia oferty przez jednostkę zobowiązaną (398 § 2)

wystąpienie ze sporem przedumownym w razie zastrzeżeń zgłoszonych w protokole rozbieżności (399 § 2)

zawarcie umowy w razie braku odpowiedzi na ofertę (400)

zawiadomienie o braku obowiązku do zawarcia umowy (402)

14 dni od otrzymania odpowiedzi odmownej

14 dni od otrzymania protokołu

z upływem 14 dni od otrzymania oferty

niewłócznie

69. UŻYCZENIE

przedawnienie roszczeń o naprawienie szkody za uszkodzenie lub pogorszenie rzeczy, o zwrot nakładów na rzecz, o naprawienie szkody poniesionej wskutek wad rzeczy (719)

1 rok od dnia zwrotu rzeczy

70. ZLECENIE

odmowa przyjęcia zlecenia przez osoby trudniące się zawodowo załatwianiem czynności (736)

wypowiedzenie umowy (746 § 1 i 2)

przedawnienie roszczeń o wynagrodzenie za spełnione czynności i o zwrot poniesionych wydatków oraz roszczeń z tytułu zaliczek (751 pkt 1)

— — z tytułu otrzymania, pielęgnowania, wychowania lub nauki osób trudniących się tym zawodowo albo utrzymujących zakłady na ten cel przeznaczone (751 pkt 2)

niewłócznie po otrzymaniu zlecenia

w każdym czasie

2 lata

2 lata

71. ZOBOWIĄZANIA PRZEMIENNE

wybór świadczenia w razie nieskorzystania z uprawnienia przez stronę uprawnioną do wyboru (365 § 3)

po upływie odpowiedniego terminu wyznaczonego przez drugą stronę

Księga Czwarta

SPADKI

72. DAROWIZNY DOLICZENIE

patrz: Zachowek

73. GOSPODARSTWO ROLNE

złożenie oświadczenia o gotowości prowadzenia gospodarstwa rolnego przez dzieci, małżonka lub wnuków, nie odpowiadające wymaganiom art. 1059 § 1 pkt 1—3, lecz posiadające kwalifikacje rolnicze (1059 § 2, 1060 § 1)

warunek nieprzerwanej pracy spadkobierców w spadkowym gospodarstwie rolnym (1059 § 1 pkt 1, 1060, 1062, 1064, 1071 § 2, 1075)

prawo do dalszego zamieszkiwania przez spadkobierców, którzy przy działu spadku nie otrzymali gospodarstwa lub jego części (1083)

Uwaga. Powyższe ograniczenie terminami nie dotyczy spadkobierców trwale niezdolnych do pracy

zakaz zbycia odziedziczonego gospodarstwa rolnego (1085 § 1)

Uwaga. Zakaz nie obowiązuje w razie zamiany na inną nieruchomości rolną, zbycia na rzecz Państwa, zrzeczenia się własności, zbycia działki budowlanej (1085 § 2)

74. MAŁŻONEK

korzystanie z mieszkania i urządzenia domowego w zakresie dotychczasowym (923 § 1)

żądanie wyłączenia małżonka od dziedziczenia przez spadkobierców, jeżeli spadkodawca wystąpił o rozwód z winy tegoż małżonka (940 § 2)

patrz: Zachowek

6 miesięcy od otwarcia spadku, a w razie otwarcia spadku przed 5.VII.1963 r. — do dn. 6.I.1964 r.

co najmniej 1 rok

do 5 lat, a jeśli w chwili działu są małoletni — do 5 lat od daty pełnoletności

5 lat od dokonania działu, a jeżeli dziedziczy jeden spadkobierca — od objęcia gospodarstwa

3 miesiące od otwarcia spadku

6 miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o otwarciu spadku, nie więcej jednak niż rok od otwarcia spadku

75. NIEGODNOŚĆ DZIEDZICZENIA

uznanie spadkobiercy za niegodnego (929)

w ciągu roku od dowiedzenia się o przyczynie, nie później jednak niż przed upływem 5 lat od otwarcia spadku

76. ODRZUCENIE I PRZYJĘCIE SPADKU

złożenie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku ((1015 § 1)

przedłużenie terminu do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku w razie śmierci spadkobiercy przed złożeniem takiego oświadczenia (1017)

zastrzeżenie terminu w oświadczeniu o przyjęciu lub odrzuceniu spadku (1018 § 1)

uznanie odrzucenia spadku z pokrzywdzeniem wierzycieli za bezskuteczne (1024 § 2)

uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku (1019)

6 miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania

do końca terminu do złożenia oświadczenia co do spadku po zmarłym spadkobiercy

niedopuszczalne

6 miesięcy od chwili wiadomości o odrzuceniu spadku, nie później jednak niż przed upływem 3 lat

według przepisów o wadach oświadczenia woli

77. OSOBY BLISKIE

korzystanie z mieszkania i urządzenia domowego w zakresie dotychczasowym (923 § 1)

3 miesiące od otwarcia spadku

78. POLECENIE TESTAMENTOWE

przedawnienie roszczenia o zmniejszenie poleceń (1007 § 1)

wstrzymanie wykonania polecenia przez zapisobiercę (983)

3 lata od ogłoszenia testamentu

do chwili wykonania zapisu przez spadkobiercę

79. ROLNICZA SPÓŁDZIELNIA PRODUKCYJNA

(wkład gruntowy)

uzyskanie prawa dziedziczenia przez spadkobiercę, który został członkiem spółdzielni (1087 § 2)

w ciągu 6 miesięcy od otwarcia spadku

80. SPADEK

otwarcie spadku (924)

z chwilą śmierci spadkodawcy

nabycie spadku przez spadkobiercę (925)

z chwilą otwarcia spadku

wydanie orzeczenia sądowego o stwierdzeniu nabycia spadku (1026)

nie wcześniej niż po upływie 6 miesięcy od otwarcia spadku, chyba że wszyscy znani spadkobiercy złożyli już oświadczenie

patrz: Odrzucenie i przyjęcie spadku

81. TESTAMENT

powołanie się na nieważność testamentu (945 § 2)

3 lata od dowiedzenia się o przyczynie nieważności, nie więcej jednak niż 10 lat od otwarcia spadku

utrata mocy testamentu szczególnego (955)

6 miesięcy od ustania okoliczności uzasadniających sporządzenie testamentu szczególnego, chyba że spadkodawca zmarł przed upływem tego terminu

Uwaga. Bieg terminu ulega zawieszeniu przez czas, w ciągu którego spadkodawca nie ma możliwości sporządzenia testamentu zwykłego

spisanie treści testamentu ustnego (952 § 2)

1 rok od złożenia oświadczenia przez spadkodawcę

stwierdzenie przed sądem treści testamentu ustnego (952 § 2)

6 miesięcy od otwarcia spadku

zastrzeżenie terminu przy powoływaniu spadkobiercy testamentowego (962)

uważa się za nie istniejące

82. ZACHOWEK

doliczenie darowizny uczynionej przez spadkodawcę, z wyjątkiem drobnych darowizn zwyczajowo przyjętych (994 § 1)

jeśli została uczyniona w ciągu 10 lat, licząc wstecz od otwarcia spadku

— — — — w czasie, kiedy nie miał zstępnych, przy obliczeniu zachowku zstępnego (994 § 2)

jeśli została uczyniona nie mniej niż na 300 dni przed urodzeniem się zstępnego

— — — — przy obliczaniu zachowku małżonka (994 § 3)

jeśli została uczyniona przed zawarciem z nim małżeństwa

- przedawnienie roszczenia przeciwko osobie obowiązanej do uzupełnienia zachowku z tytułu otrzymanej od spadkodawcy darowizny (1007 § 2)
- — uprawnionego z tytułu zachowku (1007 § 1)

83. ZAPIS

- wykonanie zapisu przez spadkobiercę (970)
- wykonanie dalszego zapisu przez zapisobiercę (970)
- zastrzeżenie terminu przy uczynieniu zapisu (975)
- przedawnienie roszczeń spadkobiercy o zmniejszenie zapisu (1007 § 1)
- — z tytułu zapisu (981)
- wzajemnych roszczeń zapisobiercy i obciążonego zapisem, jeżeli przedmiotem zapisu jest rzecz oznaczona co do tożsamości (977)
- roszczeń zapisobiercy z tytułu wad fizycznych i prawnych rzeczy, jeżeli przedmiotem zapisu są rzeczy oznaczone tylko co do gatunku (980)

3 lata od otwarcia spadku

3 lata od ogłoszenia testamentu

niezwłocznie po ogłoszeniu testamentu, jeżeli w testamencie nie określono innego terminu

do chwili wykonania zapisu przez spadkobiercę
dopuszczalne

3 lata od ogłoszenia testamentu

5 lat od dnia wymagalności zapisu

jak przy roszczeniach między właścicielem a samoistnym posiadaczem rzeczy

jak przy roszczeniach z tytułu rękojmi przy sprzedaży

II

KODEKS RODZINNY I OPIEKUŃCZY

84. ALIMENTY

przedawnienie roszczeń o świadczenia alimentacyjne

3 lata

— — regresowych osoby, która dostarczała świadczeń alimentacyjnych, nie będąc do tego zobowiązana albo będąc zobowiązana w dalszej kolejności (140)

3 lata

— — matki dziecka pozamałżeńskiego o pokrycie wydatków związanych z ciążą i porodem, kosztów utrzymania i innych wydatków lub strat (141 § 2)

3 lata od daty porodu

niewuzględnienie przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych zrzeczenia się przez osobę zobowiązaną do świadczeń bez ważnego powodu prawa majątkowego lub zatrudnienia albo zmiany zatrudnienia na mniej zyskowe (136)

jeżeli zrzeczenie lub zmiana nastąpiły w ciągu ostatnich 3 lat przed sądowym dochodzeniem świadczeń

85. ALIMENTY DLA ŻONY ROZWIEDZONEJ

wygaśnięcie obowiązku alimentacyjnego (60 § 3)

w razie zawarcia przez uprawnionego nowego małżeństwa

— —, jeżeli zobowiązanym jest małżonek, który nie został uznany za winnego rozkładu pożycia (60 § 3)

z upływem 5 lat od orzeczenia rozwodu

Uwaga. Sąd na żądanie uprawnionego może ze względu na wyjątkowe okoliczności przedłużyć termin pięcioletni (60 § 3)

86. DZIECKO

pozostawanie dziecka pod władzą rodzicielską (92, 94 § 3)

do pełnoletności lub do zawieszenia bądź pozbawienia obojga rodziców władzy rodzicielskiej przez sąd

uchylenie zawieszenia lub pozbawienia władzy rodzicielskiej (110 § 2, 111 § 2)

przez orzeczenie sądowe, gdy ustanie przyczyna

patrz: Nazwisko, Pochodzenie dziecka, Przystosowanie, Uznanie dziecka, Zaprzeczenie ojcostwa, Zarząd majątkiem

87. KURATELA

ustanie kurateli:

- — dla dziecka poczętego, lecz nie urodzonego (182)
- — dla osoby ułomnej (183 § 2)
- — dla ubezwłasnowolnionego częściowo (181)
- — w innych wypadkach (180)

Uwaga. Do kurateli stosuje się odpowiednio przepisy o opiece

z chwilą urodzenia się dziecka
na żądanie tej osoby
z chwilą uchylecia ubezwłasnowolnienia
gdy odpadnie cel kurateli

88. MAŁŻEŃSTWO

złożenie oświadczenia o wstąpieniu w związek małżeński (4)

Uwaga. Z ważnych powodów organ nadzoru nad u.s.c. może zezwolić na zawarcie małżeństwa przed upływem miesięcznego terminu (4). Również w razie niebezpieczeństwa grożącego bezpośrednio życiu jednej ze stron wolno zawrzeć małżeństwo niezwłocznie (9)

wiek uprawniający do zawarcia małżeństwa (10 § 1)

Uwaga. Z ważnych powodów sąd opiekuńczy może zezwolić na zawarcie małżeństwa mężczyźnie, który ukończył lat 18, i kobiecie, która ukończyła lat 16 (10 § 1)

ustanie małżeństwa w razie uznania za zmarłego (55 § 1)

po upływie miesiąca od dnia złożenia kierownikowi u.s.c. zapewnienia, że nie zachodzą przeszkody do zawarcia małżeństwa

ukończone 21 lat dla mężczyzny, 18 lat dla kobiety

z chwilą śmierci oznaczoną w orzeczeniu sądowym o uznanie za zmarłego

89. MAŁŻEŃSKA WSPÓLNOŚĆ MAJĄTKOWA

powstanie wspólności majątkowej ustawowej (31)

zaliczenie przedmiotów majątkowych do dorobku małżonków (32) z zastrzeżeniem postanowień art. 33 i 34

z chwilą zawarcia małżeństwa

w razie nabycia podczas trwania wspólności ustawowej

zakaz żądania podziału majątku wspólnego (35)

termin do potwierdzenia umowy przez drugiego małżonka nie będącego stroną zawartej umowy (37 § 2)

ustanie wspólności ustawowej w czasie trwania małżeństwa:

z mocy decyzji małżonków (47)

z mocy orzeczenia sądu (52 § 2)

z mocy prawa (53)

stosowanie przepisów o współwłasności w częściach ułamkowych do majątku, który był objęty wspólnością ustawową (42)

90. NAZWISKO ŻONY

złożenie oświadczenia o zachowaniu dotychczasowego nazwiska lub dodaniu do niego nazwiska męża (25 § 1)

powrót przez rozwiedzioną żonę do nazwiska, które nosiła przed zawarciem małżeństwa (59)

91. NAZWISKO DZIECKA

ustalenie, że dzieci zrodzone z małżeństwa nosić będą nazwisko żony (88 § 1)

ustalenie, że dziecko uznane nosić będzie nazwisko matki (89 § 1)

warunek istnienia zgody dziecka na zmianę nazwiska (88 § 2, 89 § 1 i 2, 90)

zmiana nazwiska dziecka stosownie do art. 88—90, jeżeli przed dniem 1.I.1965 r. zmiana nie była dopuszczalna ze względu na zakaz przewidziany w art. 38 k.r. z 1950 r. (XI)

92. OPIEKA

objęcie obowiązków przez opiekuna (153)

sporządzenie przez opiekuna inwentarza majątku osoby pozostającej pod opieką i przedstawienie sądowi opiekuńczemu (160 § 1)

w czasie trwania wspólności ustawowej

według oznaczenia przez wywołującego

z chwilą zawarcia umowy w formie aktu notarialnego

z dniem oznaczonym w wyroku

w razie ubezwłasnowolnienia jednego z małżonków

od chwili ustania wspólności ustawowej

przy zawarciu małżeństwa

w ciągu 3 miesięcy od chwili uprawomocnienia się orzeczenia rozwodu

przy zawarciu małżeństwa

przy uznaniu dziecka

po ukończeniu przez dziecko lat 13

w razie złożenia wniosku do u.s.c. do dn. 31.XII.1965 r.

niezwłocznie przez złożenie przyrzeczenia przed sądem opiekuńczym

niezwłocznie po objęciu opieki lub po późniejszym nabyciu majątku

składanie sprawozdań przez opiekuna (166)

ustanie opieki z mocy prawa (170, 177)

oddanie przez opiekuna majątku osoby pozostającej pod opieką (174)

złożenie rachunku końcowego z zarządu majątkiem (172)

przedawnienie roszczeń wzajemnych opiekuna i pozostającego pod opieką (163, 164)

w terminach oznaczonych przez sąd, nie rzadziej jednak niż co roku

z chwilą osiągnięcia pełnoletności przez małoletniego lub przywrócenia władzy rodzicielskiej, w razie uchylecia ubezwłasnowolnienia lub zmiany całkowitego na częściowe

niezwłocznie po zwolnieniu opiekuna lub po ustaniu opieki

w ciągu 3 miesięcy od zwolnienia opiekuna lub ustania opieki

3 lata od zwolnienia opiekuna lub ustania opieki

93. POCHODZENIE DZIECKA

domniemanie pochodzenia od męża matki (62 § 1)

domniemanie pochodzenia od drugiego męża matki (62 § 2)

obalenie domniemania ojcostwa wyłącznie przez wykazanie niepodobieństwa, żeby mąż mógł być ojcem dziecka (67)

obalenie domniemania ojcostwa przez oświadczenie męża w procesie, że nie jest ojcem dziecka (68 § 1)

Uwaga. Jeżeli jednak mąż obcował z matką dziecka nie dawniej niż w 300 dni, a nie później niż w 181 dniu przed urodzeniem dziecka, albo jeżeli zawierając małżeństwo wiedział, że żona jest w ciąży, obalenie domniemania może nastąpić tylko wtedy, gdy zachodzi niepodobieństwo, żeby mąż mógł być ojcem dziecka (69 § 2)

jeżeli dziecko urodziło się w czasie trwania małżeństwa albo przed upływem 300 dni od jego ustania lub unieważnienia

jeżeli dziecko urodziło się przed upływem 300 dni od ustania lub unieważnienia małżeństwa, lecz już po zawarciu przez matkę drugiego małżeństwa

jeżeli dziecko urodziło się po upływie 180 dni od zawarcia małżeństwa, a przed upływem 300 dni od jego ustania lub unieważnienia

jeżeli dziecko urodziło się przed upływem 180 dni od zawarcia małżeństwa

domniemanie pochodzenia dziecka poza-mażeńskiego od mężczyzny, który obcował z matką dziecka (85 § 1)

żądanie sądowego ustalenia ojcostwa przez matkę dziecka (84 § 1)

nie dawniej niż w 300, a nie później niż w 181 dniu przed urodzeniem dziecka

do osiągnięcia przez dziecko pełnoletności

94. PRZYSPOSOBIENIE

niedopuszczalność orzeczenia o przysposobieniu (114, 117 § 2)

a) po osiągnięciu pełnoletności przez osobę mającą być przysposobioną

b) w razie śmierci przysposabiającego lub osoby, która ma być przysposobiona

warunek istnienia zgody przysposobionego na przysposobienie (118)

jeżeli ukończył on 13 lat

— — — — na zmianę imienia lub imion (122 § 3)

jeżeli ukończył on 13 lat

wyrażenie zgody na przysposobienie przez rodziców (120)

nie wcześniej niż po upływie miesiąca od urodzenia dziecka

ustanie dotychczasowej władzy rodzicielskiej lub opieki nad przysposobionym (123 § 1)

z chwilą przysposobienia

ustanie skutków przysposobienia (126)

z chwilą rozwiązania stosunku przysposobienia, a jeśli rozwiązanie nastąpiło po śmierci przysposabiającego, to z chwilą jego śmierci

niedopuszczalność rozwiązania stosunku przysposobienia (125 § 2)

po śmierci przysposobionego lub przysposabiającego, chyba że przysposabiający zmarł po wszczęciu sprawy o rozwiązanie stosunku przysposobienia

poddanie (na wniosek przysposabiającego) skutków przysposobienia dokonanego przed 1.I.1965 r. przepisom art. 121—123 (XIII § 1)

przez sąd opiekuńczy do dnia 31.XII.1969 r.

95. UZNANIE DZIECKA

niedopuszczalność uznania (76)

po śmierci dziecka, chyba że pozostawiło ono zstępnych

zgoda matki, przedstawicieli ustawowych lub dziecka pełnoletniego na uznanie (78 § 2)

przed uznaniem, jednocześnie z nim lub w ciągu 3 miesięcy od daty uznania

żądanie unieważnienia uznania z powodu wady oświadczenia woli przez mężczyznę, który uznał dziecko, i przez osoby, których zgoda jest potrzebna do ważności uznania (80)

— — — przez dziecko, które zostało uznane przed osiągnięciem pełnoletności (81 § 2)

niedopuszczalność unieważnienia uznania (83)

96. ZAPRZECZENIE OJCOSTWA MĘŻA MATKI

wytoczenie powództwa o to przez dziecko (70)

— — — — przez matkę (69 § 1)

— — — — przez męża matki (63)

— — — — przez przedstawiciela ustawowego męża matki w razie całkowitego ubezwłasnowolnienia tegoż męża z powodu choroby psychicznej lub innego rodzaju zaburzeń psychicznych, na które zapadł w ciągu terminu do wytoczenia powództwa o zaprzeczenie ojcostwa (64 § 1)

— — — — przez męża matki w razie niewytoczenia powództwa przez przedstawiciela ustawowego w okolicznościach wymienionych w art. 64 § 1 (64 § 2)

— — — — przez męża matki, który zapadł na chorobę psychiczną lub innego rodzaju zaburzenia psychiczne w ciągu terminu do wytoczenia powództwa i mimo istnienia podstaw do ubezwłasnowolnienia całkowitego nie został ubezwłasnowolniony (65)

niedopuszczalność zaprzeczenia ojcostwa (71)

w ciągu roku od daty uznania

po dojściu do pełnoletności, nie później jednak niż w ciągu 3 lat od jej osiągnięcia

po śmierci dziecka

po dojściu do pełnoletności, nie później jednak niż w ciągu 3 lat od jej osiągnięcia

w ciągu 6 miesięcy od urodzenia dziecka

w ciągu 6 miesięcy od dnia, w którym dowiedział się o urodzeniu dziecka przez żonę

w ciągu 6 miesięcy od dnia ustanowienia przedstawiciela ustawowego lub od dnia, w którym powziął on wiadomość o urodzeniu się dziecka

w ciągu 6 miesięcy od dnia uchylecia ubezwłasnowolnienia, a jeżeli mąż powziął wiadomość później — w ciągu 6 miesięcy od dnia, w którym tę wiadomość powziął

w ciągu 6 miesięcy od ustania choroby lub zaburzeń, a jeżeli mąż powziął wiadomość później — w ciągu 6 miesięcy od dnia, w którym tę wiadomość powziął

po śmierci dziecka

97. ZARZĄD MAJĄTKIEM DZIECKA PRZEZ RODZICÓW

obowiązek oddania majątku dziecku lub jego przedstawicielowi ustawowemu (105)

żądanie złożenia rachunku z zarządu majątkiem dziecka przez dziecko lub jego przedstawiciela ustawowego (105)

po ustaniu zarządu majątkiem

w ciągu roku od ustania zarządu